

Co karanténa dala a vzala... aneb „je to a není to“...

Jeden „stréc“ z mé rodné Vysočiny rád používal ono dialektické hodnocení – je to a není to. Na každé hrůze lze dohledat něco dobrého, na sebelepším „luxusu“ leží stín hrůzy. Co jsme získali a co ztratili během „domácího vězení“?

Byl to naprosto jedinečný čas v osobní historii, kam každý z nás i v sebedelším životě dohlédne. Narazili jsme na velká omezení, abychom si uvědomili neuvěřitelnou nádheru svobody, kterou jsme mohli vyhlížet. Někdo zažil samotu, izolaci, jakou ještě nikdy, někdo se nezastavil a musel být pořád uprostřed lidí. Zažili jsme ticho na ulicích, ve městě, v tunelu Blanka; slyšeli velmi zřetelně zvony. Prožil a probděl jsem nebývalý strach, abych někoho nenakazil, kdybych to (navzdory dodržování všeho) měl. Vnímali jsme odvahu mnohých i zbabělost jiných. Pro osobní víru to byl dar, řekne jeden; druhý to odmítne. Pocítili jsme, jak křehký je život.

Ve společnosti „jela“ neuvěřitelná vlna občanské solidarity a obětavosti, když stát to slušně řečeno „nestíhal“. Více než kdy jindy vyplula na povrch postupující plíživá oligarchizace demokratické společnosti. Někteří představitelé státní moci nepřekvapili a potvrdili svoji tendenci vést celou zemi směrem na východ, kde vládnou dvě totality. Poprvé od r. 89 nám došlo, že svoboda, která nám tehdy téměř zdarma padla do klína, není vůbec samozřejmostí.

Samostatnou kapitolou celého otřesu naší civilizace je otazník nad konzumní společností a vidinou soustavného růstu. Soused od „Matěje“ římsko-katolický kněz M. Kocián už před třemi roky prorocky kázal: „Člověk bez Boha je ztracen. Všechny dávné vize Nietzscheho nadčlověka ztroskotaly. Tzv. nadčlověk, emancipovaný od Boha, oproštěný od zavazující morálky, zaměřený jen na sebe sama, tento nadčlověk se ve skutečnosti stává podčlověkem, zrůdou, něčím, co nedosáhlo toho tvaru, který pro něj byl zamýšlen. Náš svět je zamořen podčlověkem a jeho civilizací smrti. Tento podčlověk, posedlý mocí, sedí na prezidentských trůnech, ve vládách a parlamentech. Podčlověk, posedlý penězi,

Obsah

Co karanténa dala a vzala.....1	Dvě letošní výročí.....10
Výtah z jednání staršovstva.....2	Hledáme příštího faráře.....12
Proč číst Hejdánka?.....3	O modlitbě.....13
Jiří Slíva zdraví Sutereeen!.....7	Adresát neznámý?.....14
Radujte se s radujícími, plačte s plačícími.....9	Kalendář na červen 2020.....16

přemýšlí o tom, jakou fintou či podvodem zbohatnout. Podčlověk, posedlý egoismem, zneužívá bezohledně všeho ke svému prospěchu. Podčlověk, zdegenerovaný hloupostí, si nechává vygumovat mozek globalizující kulturou, adorací hypermarketů, naivní krátkozrakou vizí plného břicha a v demokratických volbách pak volí podčlověka sobě podobného. Naším úkolem, sestry a bratři, svatou povinností nás křesťanů, je vzkřísit normálního obyčejného člověka, jenž má rozum i cit na svém místě, jenž je schopen volit dobro a zavrhnout zlo, který nedokáže žít bez soucitu a lásky. K takovému člověku můžeme dojít jen při pohledu na Krista“.

Zřejmě dojde k ekonomickým otřesům; některým bude hrozit chudoba, bohatí zbohatnou víc. Bude potřeba veliké mezilidské solidarity, sbory Páně by měly být oporou pro všechny ohrožené.

Co jsme získali a ztratili jako členové sboru? Nemohli jsme chodit do kostela. To vadilo. Nemohli jsme se spolu setkávat tak, jak jsme zvyklí. „Je to a není to“ – ti z nás, kteří užívají vymoženosti internetu, mohli ochutnat bez velkého cestování kazatelského bohatství naší církve; tolik záznamů, videí, přenosů z bohoslužeb tu ještě nebylo.

Někdo pohrozil, že nás „korona“ odnaučí podávat si při pozdravu ruce... Tato představa mě vůbec nebaví. Vůbec nevím, co by šlo na opuštění tohoto druhu pozdravu najít dobrého... Nedejme se ☺... Těším se na kostel.

Pavel Ruml

Výtah z jednání staršovstva (7. 5. 2020 v 19:00) (podruhé v historii on line)

Martin Prudký (60, *11. 5.) a Jan Mašek (70, *10. 5.) gratulace jubilantům

A-1. Duchovenská práce

Bohoslužby:

- 31. 5. Ruml Trgalová Svatodušní svátky-varianty-schváleno, že se sejdeme, až to bude možné nerozděleně, v případě jakékoli změny se budeme radit a reagovat
- 21. 6. A. Jacobea (po bohoslužbách Trgalová – s dětmi – společně + piknik)
- 28. 6. P. Pivoňka

A-2. Další shromáždění ve sboru i jiné

- pohřební rozloučení s p. E. Kubrovou-14. 5. 14:00 M. Trgalová
- 15. 5. Výlet s dětmi MT
- 19. 5. Venkovní biblická hodina PR

- 23. 5. bohoslužby za krajinu Suchdol - Ruml; T. Najbrt zpěv (čas bude upřesněn)
- 21. 6. piknik NŠ - Trgalová

A-3. Další aktivity s. farářky a br. faráře

- **MT:** supervizní peer skupina 28. 5., etické řízení v dozorčí radě Diakonie, osobní konzultace a řízení změn ve vikariátu letošního i příštího roku
- **PR:** ÚVN; Dukla (od 27. 4.) 2x týdně; výlety s konfirmandy
- **oba:** pastorece osobní, telefonická; pastorálka on line; porady; Xcátníci on-line; video bohoslužby

A-4. Pošta a různé

- s rodiči konfirmandů – confirmace odložena na podzim

B. K PROJEDNÁNÍ

Plnění úkolů a usnesení-zřejmě odklad termínů

B-1. Diakonie a křesťanská služba (M. Trgalová a M. Študentová)

- oslavy jubilatů-dohromady-o termínu rozhodne červnové staršovstvo
- MŠ: Středisko ve Stodůlkách je v pořádku, bez propouštění i úpravy platů; o benefičním koncertu I. Troupové a J. Dvořákové rozhodneme později dle situace
- škola je zavřená, snaha o postupné otevírání dle situace; učitelé připravují videa, písně – pomoc pro rodiče; spoluorganizuje K. Härtelová

B-2. Finanční záležitosti (TČ)

- celocírkevní sbírka – Hl. dar lásky JJ; odesláno 16 600,- Kč
- sbírka darů Jeronýmovy Jednoty – zatím stav 40 800,- Kč
- výjimečné sbírky jsou vysoké, otázkou je, jaká bude obětavost pro sbor
- celocírkevní sbírka na diakonii 31. 5. – pošleme loňskou částku 6 700,- Kč

B-5. Trvající a nové úkoly – odloženo na květen kromě:

- PG – venkovní úpravy – kalich či kříž; PR navrhne draft dopisu pro SR
- Noc kostelů – zrušena v součinnosti s far. Sv. Gotharda
- Wittenberg – 9.-11.10. 2020 – zatím nezrušeno, podle stavu v ČR a SRN budeme aktualizovat

B-6. Z došlé pošty a různé

• Komise pro výběr nového faráře

DH + EH + FH + JM + MP – osobní setkání s oběma kandidáty – oba kandidáti jsou skvělí, jsou pozváni k nám za kazatelnu, vědí, že jednáme s oběma, jsou nakloněni spolupráci s Diakonií a také s otvíráním sboru ven; oba jsou srozuměni s tím, že na půl úvazku bude i MT; setkání se sborem po bohoslužbách; bude dobré vyzvat členy sboru, aby v mezichase po kázáních do

mimořádné schůze (červenec) presbyterům sdělovali své dojmy – to je důvod pro mimořádnou schůzi 16. 7. a ne hned po 28. 6.

Proč číst Hejdánka?

Českými médii před nějakou dobou prošla zpráva o úmrtí dvou pozoruhodných osobností. Krátce po sobě odešli na věčnost Erazim Kohák (8. února) a Ladislav Hejdánek (28. dubna). Kdo tyto události sledoval, mohl si všimnout, že oba muži byli ledasčím zvláštní. Na to, že se jednalo o filosofy, zaplnily články o jejich smrti nezvykle mnoho mediálního prostoru. Oba byli praktikující evangelíci – a nakolik lze něco takového rozhodovat, jednalo se patrně o dva nejvýznamnější současné filosofy z evangelického prostředí. Navzdory tomu, kolik pozornosti si oba vysloužili, jsou stále málo známy jejich texty. Podobně jako každý pražský turista musí vidět sochu Franze Kafky sedícího na svých vlastních ramenou, ale jeho romány málokdy otevře, tak také Kohák s Hejdánkem příliš snadno spadnou do škatule „filosof = nesrozumitelný = ani to neotvíraj“. Přitom zvláště u Koháka je dobře vidět, že jeho myšlenky o ekologii (Zelená svatozár) či etice (Člověk, dobro a zlo) neztratily platnost ani po desítkách let. S redakcí Souterrainu jsme se proto dohodli, že by byla škoda nepředstavit, v čem je dodnes myšlení těchto dvou filosofů nejen podnětné a potřebné, ale nakonec i přístupné a pochopitelné.

V tomto čísle bych rád začal Ladislavem Hejdánkem. Začátek to bude o něco dobrodružnější, neb na rozdíl od čtivého Koháka se Hejdánkovo jméno obvykle pojí se záhadným souslovím „nepředmětné myšlení“. Jde o jakýsi Hejdánkuv celoživotní projekt, který lze (zjednodušujícím způsobem) chápat jako odpověď na stále častější pocit, že svět přestává být člověku v mnoha ohledech srozumitelný; je zahlcen informacemi, čím dál tím rychlejšími změnami ve společnosti, v přírodě, ale třeba i v našich evangelických sborech – a skrze to nakonec chápe čím dál tím méně své okolí jakož i sám sebe. Jako kdyby se dostával do slepé uličky a nevěděl, jak se tu ocitl a co tu vlastně dělá.

Proč ovšem v takové situaci volat na pomoc filosofii? Ladislav Hejdánek se domníval, že právě filosof může sehrát nepostradatelnou roli jakéhosi archeologa: Může hledat nejhlubší příčiny toho, proč je nacházení základních a zásadních orientačních bodů čím dál tím obtížnější. A jako svou odpověď nabízí ono nepředmětné myšlení. Hejdánek vychází z nijak překvapivého postřehu, že pokud přemýšlíme, tak vždy přemýšlíme o nějakých předmětech; vidím např. nějaký strom, ten má nějakou velikost, určitý tvar listů a podobně. Tyto skutečnosti můžeme popsat jako různé předměty – jasně definované, ohraničené, snadno zaškatulkovatelné do připravených kategorií („výška 20 metrů – srdčitý tvar listů

– atd.“). Tento předmětný způsob myšlení, říkal Hejdánek (a s ním i jiní významní evropští myslitelé) – máme v naší západní kultuře tak „zažraný“ pod kůží, že nám přijde jako zcela samozřejmý (už od školy se ostatně učíme klasifikovat jednotlivé skutečnosti, jasně je definovat, popisovat je takzvané objektivně). Daleko zásadnější myšlenkou už je, že právě tento způsob myšlení nás čím dál tím víc vede do výše naznačených slepých uliček. Jistě, předmětný, definiční přístup se velmi osvědčil např. na poli exaktních věd nebo techniky. Umožňuje nám vidět svět jako přehledný – a tím také dobře ovladatelný. Nicméně, tvrdil Hejdánek se vši vehemencí, takový přístup je hrubě zjednodušující a ukazuje nám pouze zlomek skutečnosti. „Čím víc znalostí dovedou odborné disciplíny nashromáždit, tím méně jsou s to vypovídat o světě v celku, tj. o světě, v němž skutečně žijeme“. Jak to?

Předmětné myšlení totiž vytváří několik účinných iluzí. Za prvé, nabízí dojem, že svět je „tak nějak hotový“. Učí nás vše chápat jako věci a ty zase chápeme jako „definitivně definované“, jasně ohraničené a jednou provždy určené. Např. i v něčem tak dynamickém a bohatém, jak jsou mezilidské vztahy, máme tendenci všimnout si u setkávání dvou lidí pravidelností, abstrahovat z jejich setkávání určité struktury – a z této sítě slov, pohledů, emocí, přání aj. tak vytváříme stabilní, neměnné věci. Takový přístup máme natolik zautomatizovaný, že snadno přehlédneme naprosto elementární skutečnost, že události jsou přitom neopakovatelné; podobné třeba ano, ale stejné nikdy. Jako kdybychom zapomněli, že „skutečnost“ je odvozena od slova „skutek“; svět není, svět se děje.

To úzce souvisí s druhou iluzí, totiž představou světa, který je jaksi neutrální, který nejlépe (tj. „objektivně“) poznáme, pokud z něj vyškrtáme člověka. Ve skutečnosti ale má svět význam a smysl vždy pro někoho, namítal Hejdánek. I když se snažím o maximálně věcný popis nějaké skutečnosti, tak je to můj popis a mé rozhodnutí pro věcnost. Nemluvě o ještě podstatnějším ohledu, že ve světě vždy jsem nějak angažovaný – na něčem mi záleží, jedním, abych něčeho dosáhl. A jedním v něm spolu s druhými, kteří mají zase svá přání, o něco usilují atd., pročež dohromady vytváříme velice dynamické a bohaté předivo dění, které nelze zachytit a vyčerpat jako nějaký soubor věcí. Představa neutrálního, stabilního světa je sice někdy účinná a praktická, ale mnohdy zavádějící a zjednodušující abstrakce, která redukuje události na věci.

Za třetí, vždy, když o nějaké události hovořím či přemýšlím, tak se v ní děje mnohem víc než to, na co jsem bezprostředně zaměřen. Hejdánek rád uváděl půvabný příklad, kdy na otázku „miláčku, kolik je venku stupňů“, odpovídá žena muži „radši si ten svrchník vezmi“. Přísně vzato, není to odpověď na otázku,

nicméně komunikace zjevně proběhla úspěšně, bystrá a praktická žena správně vyhodnotila i to, co nebylo vyřčeno. Tento příklad nás zároveň odkazuje k tomu, že naše jednání podle Hejdánka zásadně vychází z budoucnosti. Svým jednáním sledujeme nějaké cíle, chceme, aby něco bylo. Přitom budoucnost – přísně vzato – ještě vůbec není, ale teprve bude. Důsledek je prostý: Bytostně se řídíme podle toho, co není (žádná věc), co je naprosto nepředmětné a co teprve zpětně získá podobu nějaké události (kterou ev. můžeme na věc redukovat). Stejně tak se vzpírá ideálu předmětnosti minulost. Předmětné, definiční myšlení si ji představuje jako něco hotového, uzavřeného, přitom i minulost je v našem životě neustále v pohybu (např. přijetí na vysokou školu je zjevně pozitivní, úspěšný krok, jakmile se ale nechám „vylít“, jsou tytéž úspěšné přijímačky negativní, protože jsem ztratil třeba několik let, aniž bych získal potřebné vzdělání). „Teprve když na události už vůbec nic nového nenarůstá, když nemá už nic společného s tím, co se skutečně děje (a je tedy zaměřeno do budoucnosti, která tu není), pak je taková událost definitivně uzavřena, hotová, mrtvá. A pak je ničím, taková událost jako by nikdy neproběhla, neboť její existence v minulosti nemá význam pro přítomnost ani pro budoucnost.“ Hejdánek tak odhalil kardinální paradox předmětného myšlení: Jestli je něco naprosto neutralizováno, objektivizováno, „nezanášeno“ naší perspektivou, pak to pro nás nemá žádný význam – a jako by to tedy ani nebylo. Má-li něco význam, hodnotu, smysl, pak to nikdy nelze zjednodušit na pouhou věc, předmět.

Dobrá tedy, ale k čemu je ta neustálá kritika, že je naše myšlení nějak od základu jednostranné a zavádějící? Ladislavu Hejdánkovi šlo o to, abychom dokázali postupně odstraňovat konstrukty, které si sami vytváříme. A odstraňovat je proto, abychom chápali hlubší rovinu skutečnosti, která je ze své podstaty nepředmětná. To bych rád na závěr stručně ukázal na nejdůležitějších příkladech.

- 1) Svět. Viděli jsme, že svět je mnohem víc než nějaký soubor věcí, ale spíš jakási síť událostí, plánů, které v první řadě mají určitou hodnotu a smysl.
- 2) Člověk. Nejednou máme tendenci i sami sebe a druhé „věcně popisovat“, přitom člověk je subjekt, který tvoří ucelenou jednotku, která mezi objekty aktivně vstupuje, nedá se z nich odvodit.
- 3) Pravda. Naprosto samozřejmý obrat „mít pravdu“ ukazuje, jak chápeme pravdu jako nějakou věc (tedy definovatelnou, jednou provždy vyřešenou), přitom pravda „platí o věcech, ukazuje je v pravém světle; sama však není věcí vedle jiných věcí“ (Hejdánek proto raději než „mít pravdu“ používal obrat, že „pravda má nás“).
- 4) Bůh. V neposlední řadě Hejdánek ukazoval, jak snadno nahrazujeme Boha našimi představami o něm, byť třeba zbožnými a upřímnými. Především s odkazy na Augustina, starozákonní proroky a apoštola Pavla otevírá prostor pro alternativu, v níž je setkání s Bohem o něčem zcela

jiném, totiž o otevřenosti a ochotě proměnit se někým, kdo je zcela nepředmětný v tom smyslu, že mým před-mětným před-stavám nijak nepodléhá. „Tato inspirace nemá povahu působení Boha jako subjektu na lidský subjekt, nýbrž je to spíše něco jako zrušení a obnovení celého lidského subjektu v jakémsi novém rozvrhu, v novém duchu: z víry se přece rodí nový život“.

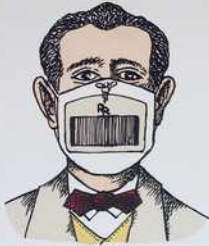
Shrnuto a podtrženo, číst Hejdánka a vzít vážně jeho texty jako výzvu znamená, že jsem ochoten učit se odkládat své nedokonalé představy a nenahrazovat je jinými konstrukty – např. tolik oblíbenou, leč strašidelnou větou „ale můj pocit mi říká, že...“ – jako se spíš postupně učít otevřenosti vůči bohatství a hloubce skutečnosti, jejíž jsme součástí, a nakonec otevřeností vůči přítomnosti, kterou neobratně a pro nedostatek jiných slov označujeme jako „Bůh“.

Filip H. Härtel

Jiří Slíva zdraví Sutereeen!

De Luxe

Pandemi_Sec

Corona_Royal

Classic 10°

Masque Kafkaesque

Anticorona Café

elisa

Radujte se s radujícími, plačte s plačícími

Tento známý verš z dopisu apoštola Pavla římským křesťanům (Římanům 12, 15) vzali za svůj už dávno i křesťané odjinud a vyjadřuje určitou normu, aneb co by měli křesťané dělat, když se setkávají s lidskými radostmi i s lidským trápením. Pokud nemáte v úmyslu číst dále, shrnu tento svůj příspěvek do jednoho souvětí: Zatímco to první nám docela jde, s tím druhým býváme často „na štíru“. Ve dvacátém století si tento přístup při komunikaci s druhými lidmi dala „do štítu“ řada psychologických škol (především humanistická psychologie) a různých psychoterapeutických směrů. A jejich představitelé si zvolili staré řecké slovo „empatie“, česky „vcítění“. Slyšíme v něm řecký pojem „pathos“, což byl v klasické rétorice jeden ze tří způsobů přesvědčování (vedle osobní přesvědčivosti řečníka a věcných argumentů), totiž emotivní apelování na posluchače nebo čtenáře. Patetičtí řečníci používají citově nabitě metafory, nadnesený jazyk i způsob přednesu a často i velká, působivá gesta. Jako patetickou označujeme promluvu, která je příliš nadnesená, přehnaná až přemrštěná, citově vzrušená, emotivní a expresivní, ačkoli tomu celkový kontext a význam promluvy neodpovídá. Ale zpátky k empatii. Bývá definována například jako schopnost vcítit se do pocitů a motivace jednání druhé osoby. Jako empatie bývá označováno i porozumění emocím a motivům druhého člověka. Někdy může být užitečné umět odložit svoje vlastní názory, hodnoty a předsudky. Být schopný pochopit, jak a proč nějaký člověk jednal tak, jak jednal, a jaké z toho má asi pocity. Na téma empatie vyšla celá řada knih a například za pouhých 84 korun si můžete koupit knihu autorky českého původu Jiriny Prekopové (narozené v roce 1929 v Prostějově), která dlouho žila v emigraci z Německu, s jednoslovným názvem „Empatie“. Nakladatelství Grada ve své charakteristice této publikace uvádí: „Psychologický výklad empatie, schopnosti vcítění se jeden do druhého, jako prostředku k zlepšení mezilidských vztahů. Vcítění představuje základ lásky, je prostředkem k obnovení narušených mezilidských vztahů, pomáhá nám i druhým v každodenním životě. Proto je schopnost empatie tak důležitá. Bohužel v dnešním světě konzumu a bezohlednosti nám chybí...“ Encyklopedie Wikisofie uvádí, že termín empatie označuje schopnost či působilost rozeznávat a chápat emoce prožívané jinou bytostí. A dodává, že empatie je důležitým pojmem v sociální psychologii. Díky empatii jsme schopni lépe komunikovat, protože nám pomáhá chápat pocity a emoce partnerů a vcítit se do jejich situace.

A teď se ze současné psychologie vrátím k apoštolu Pavlovi. Vypadá to tak, že v naší zemi jsme - alespoň teď - tzv. „z nejhoršího venku“ a tak máme důvod

k veliké radosti. Radujme se, veselme se. Rád se přidám. Co všechno se zase vrátí a bude „tak, jako předtím“! Jenomže náš svět není zdaleka jenom ten náš český dvorek či rybníček. Betacoronavirus SARS-CoV-2 (dříve označovaný prozatímním odborným jménem 2019-nCoV), působící onemocnění COVID-19 (z anglického COronaVirus Disease 2019), táhne dál vítězně celým světem a je mnohem záladnější, než jeho „bratraci“ (také betacoronaviry) SARS a MERS. Čísla se denně mění, ale přes pět a čtvrt milionu nakažených a tři sta padesát tisíc zemřelých už výrazně změnilo statistiky úmrtnosti čili mortality za několik prvních měsíců letošního roku v řadě zemí. Ale ta čísla, to jsou konkrétní lidé a jejich jedinečné osudy. Zůstávají po nich zástupy plačících. Pláče s nimi někdo? Virus je zrádný i tím, že u většiny nakažených má nemoc relativně lehký průběh. A tak zatím ani nevíme, jaká je jeho smrtnost čili letalita, aneb kolik z prokazatelně nakažených zemře. A i když velkou většinu obětí tvoří senioři, umí zahubit i čtyřicátníky, dokonce sportovce, kteří zatím nikdy nestonali. Nemám odvahu se lidí ptát: „A kdo na tu nemoc umřel Vám?“ Protože při přibližně třech stech případech u nás, velká většina lidí odpoví: „Naštěstí nikdo.“ Já jsem znal osobně tři oběti, šedesátníka, osmdesátníka a devadesátníka. Všichni byli ještě plni života a nápadů. Nejvíce mne zasáhlo úmrtí místokurátora v našem sousedním sboru, těsně před Velikonocemi. Zemřel i jeho tchán a tak vdova zůstala najednou bez manžela i otce, o kterého se starala. Najde si někdo čas alespoň na popovídání s vdovou? Vdovy a sirotci pochopitelně zůstávají mezi námi i po autonehodách a jiných událostech. Umíme „plakat s plačícími“, jak píše apoštol Pavel?

Daniel Heller

Dvě letošní výročí

Jsou výročí a výročí. Některá se sluší slavit, jiná jsou spíš pro připomínku a jako varování. Do této kategorie patří hojně medializované 400. výročí bitvy na Bílé Hoře. Bude připomínáno na státní i celocírkevní úrovni, pamatujeme na něj i na půdě našeho sboru – chceme mu věnovat jedno z podzimních Křesel pro hosta. Bílá Hora, jakkoliv šlo o zpackanou bitvu a výsledek stejně zpackané politiky českých stavů, je tragickou událostí, která na dlouhou dobu rozhodla o dalším osudu Čech a Moravy. Měla dopad na změnu nejen náboženských, ale i státoprávních poměrů v českých zemích. Následná rekatolizace za a po třicetileté válce je nejviditelnějším projevem habsburského vítězství, ale připomeňme si, že spor nebyl vyhraněně katolicko-protestantský. Mnozí evangelíci se rebelie neúčastnili. A naopak, proti Habsburkům se postavila i část katolické šlechty a obětí staroměstské exekuce se také stal jeden z katolických pánů.

O aspektech bělohorské bitvy se již sto let vede diskuse. Vedle jejího kritického hodnocení např. Palackým nebo Masarykem stojí pohled stejně renomovaného Pekaře, který říká, že zachování našich zemí v habsburském soustátí uchránilo český národ před poněmčením, které by hrozilo ve svazku se Saskem a dalšími německými protestantskými státy. V dnešní době nadto sílí snahy o přehodnocení událostí 17. století, na práci příslušné komise se podílejí i zástupci naší církve (sic!). Ve své nedávno vydané monografii o Bílé hoře se francouzský historik Oliver Chaline pouští do kritiky Ernesta Denise a zdůrazňuje její „duchovní“ rozměr: i když to neříká explicitně, přikládá velký význam pro vítězství „katolické“ strany působení Panny Marie. Přesvědčení o tom ostatně bylo důvodem pro vztyčení mariánského sloupu v Mnichově. (Pozor, nemluvím o tom sloupu, který nechal postavit Ferdinand III na Staroměstském náměstí!)

V hlubokém stínu Bělohorské porážky je druhé, neméně významné jubileum, a to 600. výročí čtyřech Pražských artikulů. Jejich požadavky postupně dozrávaly v prvních pěti letech po upálení Mistra Jana Husa a v konečné podobě byly formulovány v průběhu července 1420, 1. srpna pak bylo jejich znění zveřejněno. Tento den můžeme brát za počátek české reformace.

Husa, jakkoliv byl jejím iniciátorem, musíme stále považovat za jejího předchůdce, protože od kritických slov nepřešel k zformování reformního programu. Není tedy zakladatelem husitství, stejně jako Ježíš není zakladatelem křesťanství.

Pražské artikuly, o které se pak vedly dlouhé hádky a které posléze byly okleštěny do podoby kompaktát, mají zásadní význam i pro nás dnes. A to nejen jako jeden z historických mezníků našich zemí a zejména náboženského života v nich. Pokud je domyslíme, představují nosnou ideu, která ani dnes ještě není zcela naplněna.

Nepochybuji o tom, že i když datum jejich vzniku je pozapomenuto, všichni je známe ze školy. Aspoň ve zjednodušené, možná zkreslené podobě. A tak si je připomeňme v původním znění:

„Všem vůbec a každému křesťanu zvláště buď to vědomo i oznámeno, že obec Česká a v naději boží věrní křesťané stojie a s boží pomocí státi mienie vším svým statkem i životem i smrtí, jakž najděle budú moci, proti každému živému jim v tom odpornému, nic o jiné se neprosazujíc a vydávajíc, než o tyto čtyry křesťanské a v novém zákoně přikázané od pana Jesu Krista:

Najprvé: aby slovo božie po království Českém svobodně a bez překážky od křesťanských kněží bylo zvěstováno a kázáno.

Druhé: aby velebná svátost těla a krve božie pod oběma způsobama chleba

a vína všem věrným křesťanům, jimž hříech smrtelný nepřekážie, svobodně byla dávána.

Třetí: že mnozí kněžíe a mnišie světským právem panují nad velikým zbožím tělesným, proti přikázání Kristovu a na překazu svému úřadu kněžskému a k velké škodě pánóm stavu světského; aby takovým kněžím to neřádne panovanie odjato a staveno bylo, a aby podlé evangelium nám příkladně živi byli a navedeni byli k stavu Kristovu a apoštolskému.

Čtvrté: aby všichni hříechové smrtelní, a zvláště zjevní, a jiní neřádové zákonu božíemu odporní, řádem a rozumně od těch, jenž úřad k tomu mají, v každém stavu byli stavováni a kaženi, a zlá i křivá pověst o tejto zemi, aby vyčištěna byla, a tak aby se obecné dobré dalo království a jazyku Českému.“

Jan Mašek

Hledáme příštího faráře

Článek se stejným názvem se objevil v loňském říjnovém Souterrainu. Staršovstvo našeho sboru tenkrát pověřilo skupinu svých členů (D. Heller, E. Henychová, F. H. Härtel, J. Mašek, M. Prudký), aby se věnovala vyhledávání vhodných kandidátů na místo prvního faráře dejvického sboru. Se sestrou Magdalénou Trgalovou do příštích let sice počítáme, ale nechce být první dejvickou farářkou.

Komise si nejdříve ujasnila potřeby, výhledy a také možnosti našeho sboru v nejbližších deseti letech, a přitom shromažďovala doporučení od členů sboru. Na základě všech těchto zkušeností vytypovala 8 kandidátů, kteří byli osloveni ve dvou kolech. Hned v prvním kole se předběžně ozval br. Petr Pivoňka ze Zlína, další dva oslovení se poděkovali. Ze čtyř oslovených ve druhém kole odmítli všichni, ale v té chvíli odpověděla sestra Alexandra Jacobea z Brna II.

V té době – začátkem března - již bylo domluveno setkání br. Pivoňky se staršovstvem, ale byla vyhlášena karanténa a jednání na ní uvízla. Došlo k nim až s dvouměsíčním zpožděním, a to jen komise, ne celého staršovstva. S br. Pivoňkou jsme se sešli v pondělí 4. května, se sest. Jacobea další den v úterý. Oba kandidáti na nás udělali výborný dojem a všichni „komisaři“ jsme se shodli, že každý z nich by byl pro dejvický sbor přínosem. To ostatně budete moci posoudit sami, 21. června se přijede představit a kázat sest. Jacobea, o týden později br. Pivoňka. Bude i příležitost s nimi promluvit.

Jan Mašek

O modlitbě

A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci: ti se s oblibou modlí v synagogách a na nárožích, aby byli lidem na očích; amen, pravím vám, už mají svou odměnu. Když ty se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí. Při modlitbě pak nemluvte naprázdno, jako pohané; oni si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. Nebuďte jako oni; vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte. (*Matouš 6, 5 – 8*)

Pamatuji si na jedno tátovo kázání, to mi bylo asi 15 let, kdy si vzal toto čtení z Matouše a uvedl k tomu příklad o jednom zbožném muži, který se několikrát denně modlil na místech, kde ho všichni viděli, jak je zbožný. Jednoho dne si vzal džbán a ořechy a po každé modlitbě hodil do džbánu jeden ořech. Když je večer pak ze džbánu vybíral, tak ze všech těch ořechů byl jen jeden zdravý. Všechny ostatní byly červivé.

Když jsem chodila do základní školy – byla to padesátá léta na vesnici, kde učitelka byla dcera bývalého faráře a ředitel školy varhaník v kostele – tak nám ve škole říkali „musíš to umět jak Otčenáš“. To znamenalo, že jsme se to museli naučit odříkat nazpaměť. Nakonec i tu modlitbu Páně jsme se naučili odříkat, aniž bychom nad ní nějak přemýšleli a prožívali ji. Stejně tak jsme se doma před každým obědem modlili krátkou modlitbičku, aniž bychom si tehdy s bratrem jako děti pořádně uvědomovali, co říkáme:

Príd' Ježíško, príd' z nebička
a požehnaj nám chlebička,
aby sme sa nasýtili,
a aj biednym udelili. Amen

Až teď, po mnoha letech, kdy se jí pořád každý den před obědem modlím, jsem zjistila, že ač krátká, je v ní všechno, co má před jídlem být. Stejně tak modlitba Páně.

K tomu, aby si řádně uvědomil smysl modlitby, musí člověk zřejmě dospět. Ale i pak může nastat situace, kdy už si na tu modlitbu tak zvykne, že ji automaticky odříkává bez hlubšího prožitku, jako ten zbožný muž.

Nedávno, když jsem měla svoji první službu jako náhradní presbyter, po skončení bohoslužby se se mnou jeden bratr loučil slovy: „Ta modlitba byla krátká, ale úderná“. Jednak jsem si těch slov váženého bratra moc cenila a taky jsem byla potěšena, protože mi ta modlitba dala dost zabrat.

Nezáleží na tom, jak dlouhá nebo krátká je naše modlitba a na jakém místě se ji modlíme. Náš Pán přece ví, co potřebujeme ještě před tím, než se modlit začneme. Důležité je, aby těch pomyslných červivých ořechů bylo co nejméně.

Nada Sleziaková

Adresát neznámý?

V posledních letech zdomácněl v řeči některých lidí slovní obrat „Jsem za to rád“: Jsem za to rád, že jsem se seznámil s dílem onoho umělce. Jsem za to ráda, že se objevil na trhu nový lék. - Asi nám to zní trochu neohrabaně, kostrbatě. Jistě by to šlo říct i jinak, jednodušeji: Jsem rád, že jsem se s někým seznámil...apod. Ta dvě zdánlivě přebytná krátká slůvka „za to“ však o něčem důležitém vypovídají.

Vypovídá o tom, že někteří lidé cítí, že jsou někomu za něco zavázáni, ale poněvadž nevidí před sebou přímo určitou, konkrétní osobu, nevědí, komu svou vděčnost vyjádřit. Nedovedou to vyjádřit lépe, než právě tím neosobním a neadresným „jsem rád za to“. **VDĚČNOST** však **POTŘEBUJE ADRESÁTA**.

Je dost našich bližních, kteří různé úspěchy, příjemné prožitky a zisky přičítají jen sami sobě. Jsou to sebevědomí muži a ženy, kteří hrdě prohlašují: „Nikdy jsem se nikoho o nic neprosil a od nikoho jsem nic zadarmo nedostal. Za všechno vděčím těmhle svým rukám, svým schopnostem a své vlastní pili.“ Není důvodů, proč bychom jejich pili a příčinnost podceňovali, je jen přehnané tyto vlastnosti zabsolutizovat a záslužnický je připisovat pouze sobě a jimi se honosit.

Adresát, k němuž by měla být nasměrována naše vděčnost, však nemusí být z masa a kostí ani být dosažitelný dopisem nebo telefonem. Je dost i takových lidí, kteří kdyby měli vysvětlit, proč jsou „za něco rádi“, tak by to připisali jakýmsi těžko postižitelným neosobním silám – osudu a náhodě: „To osud mne zavál do tohoto místa, kde jsem našel potřebné podmínky k práci.“ – „To náhodě vděčím, že mne svedla dohromady s mým pozdějším manželem.“ Je potom ovšem samozřejmé, že osudu a náhodě není třeba projevovat vděčnost, a proto úplně postačí říct „Jsem rád za to...“

Avšak člověk, který za vším tuší Boží prozřetelné řízení a nezměrnou Boží dobrotu, chápe všechno jinak a cítí vděčnost k nebeskému Otci za tisíce drobných i velikých dobrodiní.

Nemusí neosobně říkat „Jsem za to rád“, ale dobře ví, komu patří

poděkování – jak to vyjadřuje třeba apoštolův přímo „vánoční“ výrok: Bohu budiž vzdán dík za jeho nevystižitelný Dar“. (2K8, 15)

z archivu heda

Opravdové životní hodnoty

Nic opravdu hodnotného nevzejde z ctižádosti nebo z pouhého pocitu povinnosti, nýbrž z lásky a oddanosti lidem. - *Albert Einstein*

Musíme porozumět duchovním pravdám a aplikovat je v našem moderním životě. Musíme získat sílu z téměř zapomenutých ctností jako je jednoduchost, pokora, rozjímání a modlitba. Vyžaduje to odevzdání přesahující vědu, i sama sebe, ale odměna je úžasná a je to naší jedinou nadějí. - *Charles Lindbergh*

Život nejlépe využijeme, věnujeme-li jej tomu, co jej přetrvá. - *Williams James*

Štěstí není v tom, co vlastníme, ale v tom, o co se dělíme. Na živobytí si musíme vydělat, ale život vytváříme tím, co dáváme. - *Norman Mac Ewan*

Žijeme ve světě nukleárních obrů a etických trpaslíků. O válce toho víme víc než o míru, víme víc o zabíjení než o tom, jak žít život. Uchopili jsme tajemství atomu a odmítli Kázání na hoře. - *Omar N. Bradley*

Nejlepší a nejkrásnější věci na světě nelze vidět nebo je uchopit. Musíme je cítit v srdci. - *Helen Keller*

Život je těžší, když jej žijeme pro ostatní, ale zároveň je bohatší a šťastnější. - *Albert Schweitzer*

Jsmo tu, abychom životu dali to, co můžeme, ne abychom z něj brali. - *Sir William Osler*

Jedna z nejtragičtějších věcí, které vím o lidské povaze, je ta, že všichni tíhneme odkládat život. Všichni sníme o nějaké magické růžové zahradě za obzorem místo toho, abychom se radovali z růží, které nám kvetou za oknem dnes. - *Dale Carnegie*

Dnešek je ten nejneobvyklejší den, protože jsme jej ještě nikdy předtím nezažili; už jej ani nikdy znovu neprožijeme, je to jediný den, který máme. - *William A. Ward*

Jsem to já, nikoli okolnosti, kdo má moc učinit dnes sama sebe šťastným nebo nešťastným. Můžu si vybrat, která možnost to bude. Včerejšek je pryč, zítřek ještě nedorazil. Mám jen jeden den, dnešek, a budu se v něm radovat. - *Groucho Marx*

Kalendář na červen 2020

Bohoslužby 9:30 a 19:00 - čas bude upřesňován	31. 5. VP 7. 6. 14. 6. 21. 6. 28. 6.	P. Ruml Svatodušní svátky 9:30 (pro věk 50+), 19:00 (věk <50 + chalupáři) P. Ruml (M. Trgalová Chotiněves) M. Trgalová Alexandra Jacobea Petr Pivoňka
Děti	náboženství každý čtvrtek 17 – 18 ve sboru; 21. 6. po bohoslužbách piknik ve Hvězdě; maminky s dětmi 4. 6. v 9:30	
Konfirmandi	pravidelné „výšlapy“	
Nedělníci	od června po dohodě	
X-cátníci	úterý 9. 6. 19:00	
Naši pěvci	Středa 18:30, 24. 6. a 1. 7. nahrávání z evangelického zpěvníku a Dodatku	
Křesťan. služba	po dohodě	
Křeslo pro hosta	nekoná se	
Modlitby Taizé	nekoná se	
Hodina pohybu	po dohodě	
Biblická hodina	9. 6. v 17:30	
Klub poznávání	11. 6., 9:30 posezení s povídáním, co bylo a co bude	
Staršovstvo	4. 6. v 18:00	
Zpívání	nekoná se	
Ostatní	Naši pěvci – 17. 6. v 18:30 – otevřená zkouška + posezení Noc kostelů – 12. 6. – v Dejvicích zrušeno	

Uzávěrka příštího čísla Souterrainu je 21. 6. 2020.

Prázdninové číslo vyjde 28. 6. 2020.

SOUTERRAIN - sborový zpravodaj. Založen v Dejvicích v dubnu 1992.
Až na výjimky vychází pravidelně poslední neděli předcházejícího měsíce.

Adresa redakce:

Mgr. Eva Henychová, Radčína 12, 161 00 Praha 6 - Liboc

tel.: 222 360 437, henychova@atlas.cz

Adresa sboru:

Farní sbor ČCE v Praze - Dejvicích, Dr. Z. Wintra 15, 160 00 Praha 6

tel.: 739 373 924 (Pavel Ruml), tel.: 777 213 718 (Magdaléna Trgalová)

tel.: 739 246 347 (Marta Študentová)

<http://dejvice.evangnet.cz>, dejvice@evangnet.cz, č. ú. **2400319773/2010**

var. symbol: **salár =101**, Jeronýmova jednota =102, personální fond=103